

Λίγα λόγια για την επίσκεψη Πομπέο

του Βαγγέλη Λιγάση

«Η Ελλάδα είναι ένας κρίσιμος εταίρος με τον οποίο οι Ηνωμένες Πολιτείες μοιράζονται βασικούς στρατηγικούς στόχους, ...οι ΗΠΑ θεωρούν την Ελλάδα έναν πυλώνα σταθερότητας στην Ανατολική Μεσόγειο και τα Δυτικά Βαλκάνια και κρίσιμης σημασίας εταίρο στην ενίσχυση της ασφάλειας και της ευημερίας στην περιοχή.

Η Ελλάδα είναι «κλειδί» για την ενεργειακή διαφοροποίηση της Ευρώπης, ...η σχέση Αθήνας-Ουάσιγκτον είναι στο ισχυρότερο επίπεδο των τελευταίων δεκαετιών». (Στέιτ Ντιπάρτμεντ, λίγο πριν την επίσκεψη του Αμερικανού ΥΠΕΞ)

«Η Σούδα αναδεικνύεται ως το πιο στρατηγικό σημείο της ευρύτερης περιοχής. Εδώ συναντώνται τα συμφέροντα των δύο χωρών μας μαζί....Στο έδαφός της απλώνονται συμμαχικές δυνάμεις και επικοινωνίες **μας**. Στα νερά της διεξάγονται κοινές ασκήσεις, ενώ πολύ γρήγορα -όπως θα σας πει και ο κύριος υπουργός- εδώ, η Σούδα θα γίνει έδρα ελλιμενισμού του USS Hershel Williams, ενός από τα μεγαλύτερα πλοία των Ηνωμένων Πολιτειών ενώ, **στον ουρανό της Σούδας και της Κρήτης θα πετούν πάντα τα αεροσκάφη μας, ελληνικά και αμερικανικά, εγγυητές της σταθερότητας»,** (Κυριάκος Μητσοτάκης)

«Η αναβαθμισμένη Συμφωνία Αμοιβαίας Αμυντικής Συνεργασίας Ελλάδας – Αμερικής απλώνει τη δράση της και στο χώρο της αμυντικής βιομηχανίας με αιχμή τον εκσυγχρονισμό των 84 ελληνικών F-16 σε Viper. Αλλά και με κοινά προγράμματα και με κοινές, πολύ σημαντικές κοινές επενδύσεις σε ελληνικά ναυπηγεία, σημείωσε ο πρωθυπουργός, καθώς όπως φαίνεται για άλλη μια φορά η Ελλάδα καταφεύγει στη **διπλωματία των εξοπλισμών** και εν προκειμένω αναφέρεται στον εκσυγχρονισμό φρεγατών (10 τύπου MEKO) και την αγορά (4) νέων». (εφ.Συντ.)

«Ενδείξεις ότι η Τουρκία ενεργοποίησε τα ραντάρ των αντιαεροπορικών συστημάτων S-400 προκειμένου να εντοπίσει ελληνικά F-16 στην άσκηση «Ευνομία» στις 27 Αυγούστου, σήμαναν τον κώδωνα του κινδύνου που αφύπνισε την Ουάσιγκτον...και έστειλαν τον Μάικ Πομπέο στην Ελλάδα, για να διαπιστώσει, μέσω της Σούδας στην Κρήτη, τι ακριβώς ισχύει και τις ακριβείς δυνατότητες των ρωσικών συστημάτων που έχουν οι Τούρκοι, τα οποία δεν είναι καν πλήρως ενεργοποιημένα. **Η Τουρκία αδιαφόρησε για την απειλή επιβολής κυρώσεων εκ μέρους των ΗΠΑ και άρχισε να παραλαμβάνει τους S-400 τον Ιούλιο».** (Καθημερινή)

Η επίσκεψη Πομπέο στην Ελλάδα αποκτά συμβολική σημασία όσον αφορά τις τεταμένες σχέσεις Ελλάδας- Τουρκίας με φόντο την Ανατολική Μεσόγειο. Όπως σημειώνεται, δεν περνά απαρατήρητο από τον τουρκικό τύπο το γεγονός ότι **είναι η πρώτη φορά που υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ επισκέπτεται τη μία χώρα χωρίς να επισκεφθεί την άλλη».** (Deutsche Welle)

Η τελευταία παρατήρηση είναι και η πιο πειστική, καθώς σίγουρα ο αμερικανός ΥΠΕΞ δεν χρειαζόταν να επισκεφτεί τη Σούδα για να διαπιστώσει την στρατηγική σημασία της για την βορειοαμερικάνικη πολεμική μηχανή, ούτε πολύ περισσότερο για να «τσεκάρει» τις δυνατότητες των ρωσικών οπλικών συστημάτων...

Ο «**δρόμος για την Χάγη**», που φαίνεται να «υποχωρεί» η ελληνική πλευρά (μετά και την σύνοδο κορυφής της ΕΕ) σε ότι αφορά την ελληνοτουρκική διαμάχη για τις ζώνες εκμετάλλευσης (και όχι κυριαρχίας) στην ανατ. Μεσόγειο, αφενός θα είναι μακρύς, προκειμένου η κάθε πλευρά να προσέλθει στη διεθνή επιδιαιτησία (που κάνει τα στραβά μάτια στις πειρατικές ελληνοκυπριακές ΑΟΖ) έχοντας προβάλλει de jure δεδομένα – συσχετισμούς ισχύος, που θα επιμετρήσουν στην απόφασή «της» αφετέρου καθόλου βέβαιος (επιμένουμε στην άποψη για ορατή απειλή πολέμου βλ. προηγούμενο άρθρο Κ.Ν. για ελληνοτουρκικά).

Κατά τα λοιπά, σε ότι αφορά τις «προσφορές» εξοπλιστικών προγραμμάτων από τις ΗΠΑ, πέρα από το «τι είχες Γιάννη μ', τι είχα πάντα», πρέπει να επισημάνουμε την **ζωτική σημασία** που έχει η ανάπτυξη και διεύρυνση του στρατιωτικο-βιομηχανικού συμπλέγματος ιδιαίτερα στις ΗΠΑ και ιδιαίτερα σήμερα, πέρα από στρατηγικούς σκοπούς κυριαρχίας, για καθαρά οικονομικούς σκοπούς συσσώρευσης-αναπαραγωγής στην μητρόπολη του καπιταλισμού (ιδιότυπα κρατικού, αλλά αυτό χρειάζεται ξεχωριστή ανάλυση).

Οι αναφορές για την Ελλάδα «πυλώνα σταθερότητας στα Βαλκάνια και την αν. Μεσόγειο» «κλειδί για την ενεργειακή διαφοροποίηση της Ευρώπης» (βλέπε **EastMed**), όπως και για τη σημασία – διεύρυνση των στρατιωτικών διευκολύνσεων στον βορειοαμερικάνικο ιμπεριαλισμό είναι πλεονασμοί που απλώς μας δίνουν την αφορμή για να αποδομήσουμε περαιτέρω τις εξαρτησιακές θεωρίες της «ψωροκώσταινας», προβάλλοντας τον ρόλο της Ελλάδας ως υποϊμπεριαλιστή της περιοχής.

Κατ' αρχήν, οι διευκολύνσεις των αμερικανοΝΑΤΟικών αποτελούν υποχρέωση της Ελλάδας έναντι της συμμαχίας στην οποία ανήκει. Δηλαδή, οι βάσεις δεν περιορίζονται σε μια συγκεκριμένη περιοχή, αλλά **όλη η χώρα και οι Ενοπλες Δυνάμεις της είναι στην υπηρεσία του ΝΑΤΟ**. Ωστόσο, βάσεις του ΝΑΤΟ αποτελούν κατά περίπτωση και όλα τα λιμάνια και αεροδρόμια της χώρας. Για παράδειγμα στη Λάρισα, πέρα από τη βάση των drones λειτουργούν 2 νατοϊκά Στρατηγεία (1 για την επιτήρηση των βαλκανικών χωρών και 1 επιφορτισμένο με άλλες (;) αρμοδιότητες. Επίσης, στο Κιλκίς δρα η 71η Αερομεταφερόμενη Ταξιαρχία, ενώ στον κατάλογο των βάσεων -αεροπορικού κυρίως προσανατολισμού- βρίσκονται οι βάσεις της Ανδραβίδας, του Άκτιου (Awacs) κ.ά. Πρέπει, τέλος, να υπογραμμιστεί η περίπτωση του Άραξου, όπου παρά τις καταγγελίες για εγκατάσταση «ειδικών» όπλων, μέχρι και πυρηνικών, (όπως και στον Λαγκαδά) δεν υπάρχει ουσιαστικά καμία κυβερνητική διάψευση.

Οι αμερικανικές στρατιωτικές βάσεις συμφωνήθηκαν για πρώτη φορά από το μετεμφυλιοπολεμικό καθεστώς της άρχουσας τάξης της Ελλάδας το 1953. Με τη συμφωνία αυτή, που συμπληρώθηκε το 1956, οι ΗΠΑ αποκτούσαν το δικαίωμα να εγκαταστήσουν όσες και όποιες στρατιωτικές βάσεις ήθελαν, να διακινούν ελεύθερα όποια και όσα στρατεύματα ήθελαν, χωρίς κανέναν απολύτως έλεγχο, και να έχουν, επιπλέον, το δικαίωμα της ετεροδικίας. «Είμαι ευτυχής και υπερήφανος», δήλωνε ο πρωθυπουργός Παπάγος...

Μετά το 1974 (και τα παθήματά του) η ισχυροποιημένη ελληνική αστική τάξη διεκδίκησε έλεγχο και ανταλλάγματα, ενώ κάτω από την πίεση του αντιϊμπεριαλιστικού κινήματος το ΠΑΣΟΚ στην διακήρυξη κυβερνητικής πολιτικής έλεγε : «Οι ξένες βάσεις δεν έχουν θέση στη χώρα μας, γιατί αντιστρατεύονται την εθνική μας ανεξαρτησία, γιατί δεν προσφέρονται για την άμυνα της χώρας μας σε περιορισμένο τοπικό πόλεμο και γιατί στην περίπτωση παγκόσμιας σύγκρουσης θα οδηγήσουν σε ολοκαύτωμα». Τελικά, τον Ιούλη του 1983 υπέγραψε την συμφωνία «απομάκρυνσης των βάσεων», που γιορτάστηκε δεόντως σε «αυθόρμητες» συγκεντρώσεις της εποχής πρωτοστατούντος τότε του ΚΚΕ...Μόνο που το άρθρο 12 ήταν σαφές: «...Η συμφωνία αυτή μπορεί να τερματιστεί μετά πέντε χρόνια με έγγραφη ειδοποίηση οποιουδήποτε των μερών, η οποία (ειδοποίηση) θα πρέπει να δοθεί πέντε μήνες πριν από την ημερομηνία κατά την οποία θα λάβει χώρα ο τερματισμός (της συμφωνίας)». **«Μπορεί να τερματιστεί»** λοιπόν, αλλά δεν τερματίστηκε το 1988. Με την μεσολάβηση του «βρώμικου 89», η «Συμφωνία Αμοιβαίας Αμυντικής Συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και ΗΠΑ» (η συμφωνία παραμονής των βάσεων), υπογράφηκε τελικά στην Ουάσινγκτον τον Ιούλη του 1990 από τον Αντώνη Σαμαρά, ΥΠΕΞ τότε του Μητσοτάκη του πρεσβύτερου.

Προέβλεπε 10ετή ισχύ και δυνατότητα ετήσιας ανανέωσής της με ανταλλαγή διακοινώσεων 6 μήνες προ της λήξης της. Από το 2000 ανανεώνονταν κάθε χρόνο (και με την τροποποίηση που συμφωνήθηκε από τον Γιωργάκη Παπανδρέου το 2001 για επέκταση της ετεροδικίας σε όλους τους έχοντες σχέση με τις Αμερικανικές ένοπλες δυνάμεις, τους επονομαζόμενους

«εργολάβους») έως και πέρυσι.

Ήδη, από την εποχή του ΣΥΡΙΖΑ (Κατρούγκαλος, Καμένος κλπ.) η συμμετοχή στον επιθετικό άξονα με Ισραήλ και Αίγυπτο, ως «αντίδωρο» στις Τουρκικές «αταξίες» είχε δουλευτεί με ζέση και βαφτίστηκε «στρατηγικός διάλογος» μεταξύ των κυβερνήσεων Ελλάδας και ΗΠΑ (Νοέμβριος 2018).

Στις **5/10/2019** (η προηγούμενη επίσκεψη Πομπέο στην Αθήνα) υπογράφηκε η τροποποίηση του Παραρτήματος της Συμφωνίας Αμοιβαίας Αμυντικής Συνεργασίας (MDCA – Mutual Defence Cooperation Agreement) Ελλάδος – ΗΠΑ, **η νέα συμφωνία για τις αμερικανικές βάσεις στην Ελλάδα, η οποία δεν είναι διάρκειας ενός έτους αλλά αορίστου χρόνου** και διεύρυνε γεωγραφικά την ύπαρξη καθαρά αμερικάνικων βάσεων σε τέσσερις περιοχές της χώρας (και σε Αλεξανδρούπολη, Λάρισα, Στεφανοβίκειο Μαγνησίας) από τη μία έως τώρα (Σούδα), με αντάλλαγμα συγκεκριμένες πολιτικές εγγυήσεις και δεσμεύσεις στήριξής από την Ουάσινγκτον σε σχέση με το Αιγαίο και τη Νοτιο-Ανατολική Μεσόγειο.

Αυτά τα deals, δεν καταδεικνύουν σχέση «υποτακτικού», όπως ισχυρίζεται η πλειοψηφία της (σταλινικής) Αριστεράς (και όχι μόνο) στην Ελλάδα, αλλά **στρατηγικές τοποθετήσεις για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των «ελλήνων» μεγαλοκαπιταλιστών και του υποϊμπεριαλισμού τους**. Δεν υπάρχουν αμερικάνικες βάσεις μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε πιο ισχυρούς «παίκτες» στην ιμπεριαλιστική αλυσίδα όπως η Ισπανία, η Ιταλία, η Βρετανία, η Ιαπωνία, η Γερμανία κλπ. Ουδέποτε διανοήθηκαν μέχρι τώρα να αμφισβητήσουν τη στρατηγική τους τοποθέτηση που εξυπηρετεί τα δικά τους συμφέροντα και φυσικά δεν μπαίνει σε αυτές κυρίαρχο αίτημα η «εθνική ανεξαρτησία» (και η αστικοδημοκρατική επανάσταση...).

Το καθεστώς των βάσεων διαφέρει στην Ελλάδα από το καθεστώς π.χ. των αγγλικών βάσεων στην Κύπρο ή των αμερικάνικων στον

Παναμά (πλήρης κυριαρχία) και η Ελλάδα από τη συμφωνία του 1983 κατέκτησε το δικαίωμα μερικού ελέγχου τους (με Έλληνα συνδιοικητή) έως το δικαίωμα αναστολής λειτουργίας τους (όπως πρόλαβε και έκανε ο Ερντογάν στη βάση του Ιντσιρλίκ στο πραξικόπημα του 2016).

Οι Αμερικανονατοϊκές υπερπτήσεις – ασκήσεις κλπ. δεν αμφισβητούν την «εθνική κυριαρχία» με τον τρόπο π.χ. που η πολεμική αεροπορία της Ελλάδας ασκεί δικαιώματα «ελέγχου» του εναέριου χώρου της Β. Μακεδονίας, αλλά σηματοδοτούν πρόθυμα «συνεταιράκια», που θα πλαισιώνουν αλλά δεν διεκδικούν τον ρόλο του «κράτους-χωροφύλακα» που λέγεται Ισραήλ...

Η ελληνική αστική τάξη θέλοντας να αναβαθμίσει τη θέση της μέσω των ΑΟΖ και των εξορύξεων και σε συμμαχία με τις πολυεθνικές της ενέργειας και τα ισχυρά ιμπεριαλιστικά κράτη απειλεί τους εργαζόμενους στην Ελλάδα και όλης της περιοχής με υπερεκμετάλλευση, περιβαλλοντική καταστροφή και νέα κύματα προσφύγων. Πολύ περισσότερο, ο επικίνδυνος ανταγωνισμός Ελλάδας-Τουρκίας απειλεί άμεσα με πόλεμο.

Ενάντια σε αυτές τις απειλές, αρνούμαστε την πατριδοκαπηλεία και τους επιθετικούς «άξονες» με τους βορειοαμερικάνους ιμπεριαλιστές και συμμαχίες με τα αιμοσταγή «τσιράκια» τους (Αίγυπτος, Ισραήλ κ.ά.).

Υπερασπίζουμε τα δικαιώματα σε υγεία, παιδεία, κοινωνικές υπηρεσίες, λέγοντας όχι στους νέους εξοπλισμούς, όχι στην στράτευση στα 18 και την αύξηση της θητείας.

Να ανατραπεί η κυβέρνηση της Ν.Δ. και κάθε κυβέρνηση που εκπροσωπεί την ελληνική αστική τάξη (και) για να φύγουν οι βάσεις, να βγει η Ελλάδα από το ΝΑΤΟ.